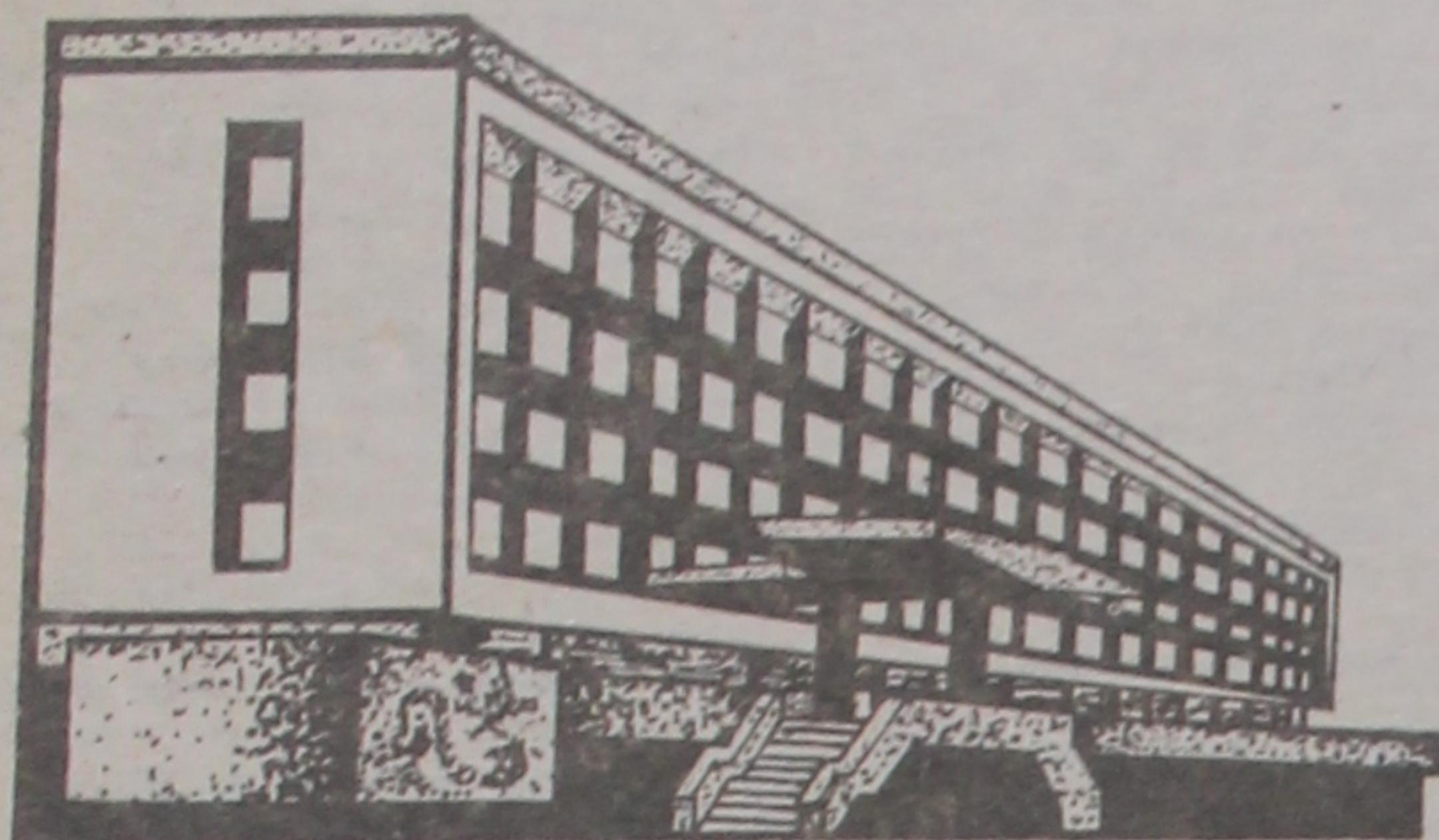

17-га САКАВІКА — УСЕСАЮЗНЫ РЭФЕРЭНДУМ.
АДДАДЗІМ СВАЕ ГАЛАСЫ
ЗА АБНОУЛЕНЫ САЮЗ САВЕЦКІХ САЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ РЭСПУБЛІК!

Гомельскі Універсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 8 (795)

Аўторак, 12 сакавіка 1991 г.

Газета заснавана
у верасні 1969 года

Выходзіць раз у тыдзень

Цена
3 коп.

ЗНАХОДЗЯЦЦА Ў АНГЛІІ

Усё часцейшым становіщам зарубежных камандироў для вучоных нашага ўніверсітэта. У прыватнасці, цяпер яго рэктар член-карарандэнт АН БССР, прафесар Л. А. Шамяткоў і загадчык кафедры беларускай мовы прафесар У. В. Анічэнка знаходзяцца ў Англіі. Леанід Аляксандравіч выступае з лекцыямі і навуковыми дакладамі перад англійскімі студэнтамі і матэматыкамі, расказвае аб дасягненнях го-

мельской алгебраічнай школы. Шмат цікавых сустрэч адбудзеца і ва Уладзіміра Васільевіча. Дарэчы, на брытанскія астравы ён запрошаны ў другі раз.

У высокаразвітай краіне Л. А. Шамяткоў і У. В. Анічэнка прабудуць увесь сакавік. За гэты месяц у іх з'явіцца шмат уражанняў, якія падзеляцца пасля вяртання на радзіму з чытамі на шай газеты.

ІМЯННЫЯ СТЫПЕНДЫ—ЛЕПШЫМ

На падставе рашэння Вучонага савета ад 28 лютага 1991 г. за выдатную вучобу 1 актыўную грамадскую дзеянасць назначаны імянныя стыпенды на другі семестр бягучага навучальнага года:

Імя ЛЕПІНА:

Аксане ЧАРНЯЎСКАЙ — студэнцы V курса фізічнага факультэта (з 2 снежня 1990 г.);

Аляксандру ФІЛІПЦОВУ — студэнту III курса, Рыгору КОЖАНУ, Вользе СУКАЛІНАІ, Лілі ТКАЧОВАЙ — студэнтам IV курса (усе — матэматычны факультэт, з 1 лютага);

Трэцякурсікам Уладзіміру АРХІПЕНКУ з фізічнага і Таццяне ЧЫНДАРАВАЙ з эканамічнага фа-

культэтаў (з 1 лютага).

Імя Я. КУПАЛЫ:

Лілі ШПАКОЎСКАЙ — студэнцы IV курса філалагічнага факультэта (з 1 лютага).

Імя Ф. СКАРЫНЫ:

Алене ЦЕРБАВАЙ — студэнцы III курса філалагічнага факультэта (з 17 лютага).

Вучонага савета:

Васілю САФОНаву — студэнту V курса матэматычнага факультэта (з 23 снежня 1990 г.);

Мікалаю БРУЕВІЧУ — студэнту III курса гісторычнага факультэта (з 26 студзеня);

Сяргею КАВАЛЕНКУ — студэнту V курса геалагічнага факультэта (з 24 лютага).

Горача віншуем імянных стыпендыятаў, жадаем іх новых поспехаў у авалодванні выбраннымі прафесіямі, плённай навукова-даследчай працы і актыўнай дзейнасці ў грамадскім жыцці.

Адначасова нагадаем: адна стыпендыя — імя Я. Ф. Карскага, выдатнага даследчыка беларускай мовы, літаратуры, фальклорыстыкі, заснавальніка беларускай дыялекталогіі, якая была ўстаноўлена летасць пастаўной Савета Міністраў БССР

у гонар 130-годдзя з дня нараджэння Яфіма Федараўчы, — засталася вакантнай. Як ні дзіўна, але на філалагічным факультэце, самым буйным у нашым ўніверсітэце, не знайшлося студэнта, вартага гэтай ганаровай стыпендыі.

ВЫБРАНЫ НА ВАКАНТНЫЯ ПАСАДЫ

28 лютага на пасяджэнні Вучонага савета выбраны на вакантныя пасады дацэнтаў: У. П. Каваленка — кафедра беларускай літаратуры, У. С. Давыдаў — кафедра аўтаматызацыйных сістэм апрацоўкі інфармацыі, А. П. Старавойтаў — кафедра матэматычнага аналізу, В. С. Рабенка — кафедра німецкай і французскай мов; на пасаду старшага выкладчыка: Р. С. Галіеў — кафедра матэматычных проблем кіравання, У. У. Макарэвіч, Г. Г. Клапоцкая — кафедра тэорыі 1

методык фізічнай культуры, Г. І. Нарскін, В. Д. Падасінаў — кафедра лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту, У. П. Астахаў — кафедра фізічнага выхавання.

Па выніках галасавання прадстаўлены ў Дзяржадукацый СССР для прысвоення вучонага звання дацэнт кандыдат эканамічных навук А. У. Вароніч з кафедры палітэканоміі і кандыдат геолага-мінералагічных навук Г. А. Сербін з геалагічнага факультэта.

Адбыўся магалідны мітынг. На ім выступалі партыйныя і савецкія работнікі, народныя дэпутаты

ЗА САЮЗ НЕПАРУШНЫ РЭСПУБЛІК СВАБОДНЫХ

заўтрашнім лёсе нашай шматнаціянальнай краіны, якая перажывае ціпер складаны крызісны перыяд. Кожны выступаючы заклікаў у дзень рэферэндуму прадэманстраваць сваё гарачае імкненне да адзінства і згуртавання ў абноўленым Саюзе сувэрэнных рэспублік, непрымірымасць да тых сіл, якія намераны раз'яднаць нашу краіну.

Пасля мітынгу калектывы мастацкай самадзейнасці трох абласцей выступілі з вялікім канцэртам.

Прайшоўшае свята засведчыла, што дружба рускага, украінскага і беларускага народаў і надалей застанецца непарушнай.

ПРЫСВЕЧАНЫ СВЯТУ ЖАНЧЫН

Пры перапоўненай актавай зале 6 сакавіка ў нашым ўніверсітэце праходзіў вечар, прысвечаны Міжнароднаму жано-

чаму дню. Уступным словам яго адкрыў в. а. рэктар дацэнт М. В. Селькін. Ад імя рэктарата і грамадскіх арганізацый ён цэпля павіншаваў цудоўную палавіну ўніверсітэцкага калектыву са святам, пажадаў выкладчыкам і супрацоўнікамі пленнай працы, а студэнткам — паспяховай вучобы, а таксама

моцнага здароўя, асабістага шчасця, актыўнага ўдзелу ў грамадскім жыцці.

На вечары быў паказаны вялікі святочны канцэрт. Са святымі нумарамі выступілі ўсё творчыя калектывы клуба мастацкай самадзейнасці «Маладосць».

СУСТРЭЛІСЯ З ІНФОРМАЦЫЙНЯЙ ГРУПАЙ

28 лютага перад сваім чарговым пасяджэннем члены Вучонага савета ўніверсітэта сустэрэліся з інфармацыйнай групай абласно-га аб'яднання прафсаюзаў, якую ўзначалаў яго старшыня В. У. Вялічка. У саставе групы былі таксама старшыня аблкома прафсаюза работнікаў народнай адміністрацыі і навукі У. Я. Курылаў, прадстаў-

нікі гарвыканкома і пракуратуры. Ім было зададзена шмат пытанняў, якія датычыліся сацыяльна-эканамічных, жыллёвых і многіх іншых праблем. Некаторыя з іх звязаны з вынікамі чарнобыльскай аварыі. Размова ішла таксама аб неабходнасці павышэння заработкаў работнікаў народнай адміністрацыі і навукі У. Я. Курылаў, прадстаў-

нікі ў сёняшніх умовах цяжка замацаваць кадры, аў паляпшэнні іх аздараўлення ў час водпуску, аў гарантывах уладкавання маладых спецыялістаў ва ўмовах рынку пасля заканчэння ВНУ і многім іншым, што з'яўляецца жыццёважными 1 не перастае хвяляваць людзей.

На большасць зададзеных пытанняў былі дадзены грунтаваныя адказы.

Паважаныя калегі!

Добра разумеючы ўсю складанасць сёняшніяга становішча ў краіне, мы хочам тым не менш прыцягнуць увагу грамадскасці, дзяржавнага кіраўніцтва да лёсу вышэйшай школы, а ён у многім звязаны са становішчам педагогаў і вучоных.

Прадстаўнікоў кафедр, усіх, хто жадае канструктыўна супрацоўнічаць з намі па пытаннях прававой і сацыяльнай абароны выкладчыкаў ВНУ, запрашаем 14 сакавіка ў 14 гадзін у актавую залу ўніверсітэта.

ІНЦЫЯГУНАЯ
ГРУПА: А. У. ВАРОНІЧ, Л. Я. ПАЛЯКОЎ, І. П. ТРАЦЭУСКІ, М. У. ФІЛІМОНЕНКА.

Зімовая сесія ў лічбах

Трэба сказаць адразу: узровень паспяховасці студэнтаў нашага ўніверсітэта не паляпшаецца, а наадварот, з году ўгод зімовай сесіі. Лічбы, якія на зыяваліся на апошнім пасяджэнні Вучонага савета ГДУ загадчайшай вучэбнага аддэлала Н. І. Папковай пры разглядзе пытанняў аб выніках зімовай экзаменацыйнай сесіі, — якія краве тamu пацвярдзенне. Калі парынаць іх, у прыватнасці, з мінулагаходнім, то на ўсіх факультэтах, акрамя філалагічнага, бачна прыкметнае спаўзанне ўні. І яно даволі адчувальнае — на 10—15 і нават 19%. Мяркуйце самі: на гістарычным факультэце абллютні працент паспяховасці склаў у 1989—90 навучальнym годзе 84,4%, у блгутым + 72,6%, на матфаку адпаведна — 66,9% і 66,1%, эканомфаку — 93,5% і 78,7%, фізічным факультэце — 91,3% і 72,2%, біофаку — 77,5% і 74,5%, геофаку — 67,2% і 56,6%, фізічнай культуры — 93,4% і 85,4%. Колькасць студэнтаў, атрымаўшых нездавальняючыя адзнакі, павялічылася з 11,7% да 17,9%. Не з'явіліся на экзамены без уважных прычын 186 студэнтаў (5,6%), у мінульм годзе — 101 (3%).

А ВЫНІКІ ЎСЁ ГОРШЫЯ...

Самая нізкая паспяховасць у першакурсніцай. Абллютны працент склаў 70,4%. 200 чалавек атрымалі двойкі (22,8%), 64 чалавекі (каля 6%) без уважлівых прычын наогул экзамены не здавалі. «Лідэрамі» па двойках сталі будучыя фізікі (35%), геолагі (34,4%), матматыкі (31%), эканамісты (26%). Есць студэнты, якія атрымалі па некалькіх нездавальняючых адзнакі Гата, напрыклад, С. Мура з біофака і Н. Шмашэнка з матэматычнага факультэта.

Самымі цяжкімі для многіх студэнтаў матфака сталі экзамены па такіх дысцыплінах як матаналіз, алгебра і тэорыя лічбаў, аналітычная геаметрыя. На фізічным факультэце мноўгім аказаўся не пад сілу вытрымаць выпрабаванне на трываласць ведаў па фізіцы, матаналізу. Эканамісты не здолелі справіцца з такімі прадметамі як вышэйшая матматыка, палітычная гісторыя, геолагі — з вышэйшай матэматыкай.

Невысокім, на жаль, застаецца працент выдатнікаў, ён складае толькі 10,2%.

Нават гэты нялоўны аналіз вынікаў зімовай экзаменаційнай сесіі яскрава пацвярджае: справы з паспяховасцю ў нашым ўніверсітэце вельмі далёкі ад нармальных. Між волі прыходзяць на памяць слова, сказанныя сынам вялікага вучонага Ю. М. Вавілаўм, які не так даўно быў гасцем нашага ўніверсітэта: «Дрэіная падрыхтоўка спецыялістаў прыводзіць да Чарнобыляў». І гэта зусім не згушиэнне фарбаў. Спецыяліст без належных ведаў, кампетэнтнасці замест карысці можа прынесці шкоду грамадству.

А што перашкаджае маладому чалавеку ў сценах вышэйшай навучальнай установы вучыцца нармальная, набываецца неабходныя веды па той спецыяльнасці, якую ён сабе выбраў? Чаму многія ходзяць перадаўшы экзамен па некалькіх разоў ці наогул без уважлівых прычын на яго не з'яўляюцца? Ведаюць жа студэнты, што цяпер адставанне ў вучобе, правал на экзамене і адмоўны вынік пасля трэцій яго пера-

здачы могуць паставіць перад фактам выключэння з ВНУ за непаспяховасць. Акаваеца, і гэта не засцёды можа перадаўшы у некаторых ляюту, абыякавасць да вучобы. Бочым растлумачыць тое, што атрымліваюць «хвасцісты» націраваны на пераездзе экзамена і прыходзяць на яго зноў і зноў з мінімальным запасам ведаў. Напэўна, яны спадзяюцца на тое, што змогуць выкладчыка ўзяць зморам, і ён пастаўці вымушаную тройку. Не каторыя стараюцца апрауд-

ваць свае зрывы на экзаменах, у час пераездзе іх заўшчай патрабавальнасцю, прыдзірлівасцю выкладчыкаў, прадузяцасцю да студэнта і г. д. Але ўсе гэты — непраканаўчыя апрауданні, бо патрабавальнасць выкладчыка да таго, што ў семестры не працаў, разу мейочы свабоднае наведванне заняткаў як час для асабістых спраў, зусім не звязаных з вучобай, апрауданая.

Якімі б ні былі прычыны, што прыводзяць да нульога ўэртоўнага ведаў студэнтаў ГДУ, зразумела адно — міръца з таким становішчам спраў нельга.

Т. ДУБЯК.

ДА САМАГА СІНЯГА МОРА

...Волшебный край! очей очарование!

Всё живо там: холмы, леса,

Янтарь и яхонт винограда, долина прекрасная краса...

Прыгажосцю Гурзуфа лябуваліся Някрасаў, Рэпін, Горкі, Каровін, Шаляпін, Калі ідзеш па сённяшняму Гурзуфу, цяжка сабе ўяўіць, што тут на працягу амаль тысячагоддзя знаходзілася магутная крэпасць — цвярдзіні 1 аplot «всей округі Гурзувитской».

Не пазнаць зараз і той Юрзуф, аб якім з пяшчотай і захапленнем пісаў А. П. Чехаў у пісьме да брата. Ён абвяшчаў з непрытоенай радасцю, што яму цяпер належыць «маленькая бухта, с прекрасным видом, собственнымі скаламі, купанием, рыбной ловлей и пр., и пр.».

І сёння студэнты з зацікаўленасцю расказваюць сябрам па ўніверсітэту дзіўную крымскую легенду аб Мядведзь-гары. Па легенде, гіганці мядведзь, які жыў тут з даўніх часоў, акамянеў, калі хацеў выпіць мора, каб затрымаць уцекачоў, якія ратаваліся на лодцы. А слуэт Аюдага надоўга застаяцца ў іх памяці як сімвал Крыма, сонца і цяпла.

С. КАШАВЕЦ,
Н. ДЗВІНКОУСКАЯ,
выкладчыцы рускай мовы
для замежных
навучэнцаў.

З вечара працоўнай славы

ПЛЁН РУК МАЛАДЫХ

Сёлета пазней звычайнага адбылося ў нашым ўніверсітэце ўшанаванне ўдзельнікаў летняга працоўнага семестра-90, якія вызначыліся сваімі стваранай і самаадданай працай (у папярэднія гады яно звычайна праводзілася па заканчэнні клянтарнага года). Але гэта акаличнасць не прыменышла значнасці падзеі.

Нядайна ў актавай зале сабраліся тыя юнакі і дзяўчыны, хто, прыносячы ў ахвяру цікавы летні адпачынак, апранулі форму байца студэнцкага атрада і адправіліся на будоўлі, калгасныя і саўгасныя палеткі, падпрыемствы па перапрацуўцы садавіны і гародніны. Там дапамогаў працавітых рук заўсёды вельмі неабходная, і гэта студэнты добра разумеюць.

Зводны атрад Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта па выніках сацыялістычнага спаборніцтва ў працоўным семестры-90 стаў другім сярод ВНУ вобласці, уступіўшы першынство БПЧТу. Агульны поспех зводнага ўніверсітэцкага атрада складаеца з дзён ударнай

самаадданай працы кожнага атрада ГДУ.

На вечары працоўнай славы праходзіла ўзнагароджанне лепшых СА ўсіх напрамкаў — будаўнічага, небудаўнічага, сельскагаспадарчага. Першае месца сярод атрадаў, якія ўзвядзілі аўкекты самага рознага прызначэння, заняў СА імя Героя Савецкага Саюза Мікалая Чэпіка. Ея быў сфарміраваны са студэнтаў фізічнага факультэта (камандзір Сяргей Дзеружкоў, камісар Андрэй Бойка). На другім месцы зноў жа матэматыкі: атрад «Косінус» (камандзір В. В. Аніськоў). Замкнулі тройку прызёраў студэнты фізічнага факультэта з атрада «Рамонак» (камандзір А. М. Захарчанка).

Для прэміравання пераможцаў працоўнага семестра-90 камітэт камсамола ўніверсітэта выдзеліў зноў 3 тыс. руб. На вечары камандзірам і лепшым байцам атрадаў было ўручаны Ганаровыя граматы, памятныя значкі ГДУ, каштоўныя падарункі камітэта ЛКСМБ, турыстычныя пущёўкі па краіне і змяжу.

Пасля ўрачыстай часткі адбыўся канцэрт удзельнікаў мастакаў самадзейнасці ўніверсітэта, дыскатэка.

Камітэт ЛКСМБ ГДУ запрашае студэнтаў прыняць актыўны ўдзел у летнім працоўным семестры-91.

Я. ЭСМАНТОВІЧ,
начальнік штаба
працоўных спраў ГДУ.

Афіцыйны аддзел

ПАЛАЖЭННЕ

АБ ВЫКАНАЎЧЫМ КАМІТЭЦЕ СТУДЕНЦАГА ФОРУМУ БССР

ія студэнцкага руху і каардынатораў дзейнасці студэнцікіх аўяднанняў;

— падрыхтоўка і скліканне наступнага студэнцкага форума.

4. Выканком РСФ здзяйсніце сваю дзейнасць пры арганізацыйнай падтрымкы і за кошт фінансавання арганізацый-заснавальнікаў РСФ: ЦК ЛКСМБ, Федэральна-прафсаюзу і Міністэрства народнай адукацыі БССР. Іншыя кропы згодна з зацікаўленствам БССР.

II. Структура, кіраванне і кампетэнцыя:

1. Выканком выступае ад імя студэнцкага форума па тых пытаннях, якія не супярачаць раешніям РСФ. Выканком РСФ згодна з

раешніямі форума можа ствараць і часовыя і пастаянныя камісіі, прызначаюць спецыялістаў у якасці кансультантаў пры реалізацыі раешнілу форума.

2. Дзейнасцю выканкома кіруюць старшыня і намеснік старшыні, якіх выбірае непасрэдна РСФ.

3. Старшыня ВК РСФ:

— кіруе ўсіх дзейнасцю ВК РСФ, размяркоўвае абавязкі паміж яго членамі, робіць справаўдзячу перад РСФ аб выніках работы выканкома.

У выпадку датэрміновага выбыцця старшыні па аўкектыўных прычынах яго абавязкі да склікання форума выконвае намеснік старшыні.

4. Асноўнай формай здзяй-

снення паўнамоцтваў ВК РСФ з'яўляецца агульны сход членоў ВК, які:

— распрацоўвае планы і праграмы дзейнасці згодна з раешніямі РСФ;

— дае даручэнні членам ВК РСФ па реалізацыі раешнілу форума.

5. Агульны сход ВК РСФ склікаецца старшынёй па неабходнасці, але не радзей 1 разу ў 6 месяцаў.

6. Агульны сход правамоцны пры наяўнасці больш 1/2 членоў ВК. Раешні прымаюцца простай большасцю галасоў.

7. Выканком РСФ мае права ад імя форума звязацца з органамі дзяржаўнага апраўлення, арганізацыі

установы рэспублікі для прыняцця адпаведных раешніў у інтэрэсах студэнцства Беларусі.

8. Прадстаўніцтва навучальных установаў абласцей і арганізацый-заснавальнікаў у ВК РСФ здзяйсняецца ў наступным колькасным саставе:

Брэсцкая вобласць — 2 чалавекі.

Віцебская вобласць — 2

Гомельская вобласць — 2

Мінская вобласць — 1

г. Мінск — 3

Магілёўская вобласць — 2

ЦК ЛКСМБ — 1

ФПС БССР — 1

МНА БССР — 1.

9. Штаб-кватэра выканкома РСФ знаходзіцца ў Мінску.

Члены ВК РСФ ад Гомельскай вобласці: студэнт матфака ГДУ Ігар Драмук і навучэнец Гомельскага машынабудаўнічага тэхнікума Аляксандр Праскоўскі.

Гутарка на актуальную тэму

ВУЧЫЦЦА ПРАЦАВАЦЬ ВА ЎМОВАХ РЫНКУ

Рынчанская эканоміка ста- віць больш жорсткія патрабаванні да арганізацыі і аплаты працы. Кожнаму калектыву спачатку трэба на- вучыцца працаўці эфектыўна, выкарыстоўваючы для гэтага ўсе наяўныя магчымасці. Больш высокі ўзровень эфектыўнасці дазволіць значна павялічыць узровень аплаты працы работнікаў калектыву. Але каб гэта адбылося, кожны калектыв павінен задуманацца над многімі пытаннямі, якія раней можна было не разшысьці, спасылаючыся на вышэйшаячыя інстанцы, за- коны. Цяпер дадзена доўгачаканая свабода, якую мно- гія не могуць выкарыстоўваць з карысцю для свайго калектыву, для краіны ў цэльм і сябе асабіста. Якія ж галоўныя прычыны маруднага змянення становішча спраў да лепшага?

На наш погляд, многія спецыялісты ўжо не могуць самастойна прымаць рашэнні, распрацоўваць праекты для змянення спраў нават у сваім падраздзяленні, не кажучы аб праектах, якія аказваюць уплыў на калектыв у цэльм. Большасць з нас сталі простымі выка-

наўцамі і чакаюць указания, загада, каб пачаць дзея- віць у тым напрамку, які ўказаў нам наш непас- радны начальнік. Указания — і німа праектаў, гатовых да ўкаранення на- пярэдадні рыначных пера- мен. Адсюль вypad — ву- чыцца ўсім жыць у новых умовах. Да таго ж і спе- цыялісты з-за мяжы ўжо нам падказваюць, што мы неабязкоўныя, некультур- ныя, маём вузкі круглягяд, скаваны пры зносінах, ды праста дрэнна выхаваны і абучаны. Мы шмат памылкамі за апошнія гады. Не можам працаўца калек- тыву, дружна пры раешнікі проблем, не можам асаніць асабістаў ўклад спецыяліста ў агульную справу, часта канфліктую падробиях, збіраем плёткі, не маём ця- кучых планаў работ, дзеян- ніяў, трацім свой і не бера- жем чужі час. Так, гэта ўсё

належыць ручной руцінай тэхналогіі выканання работ, якія не дазваляе мець поўную праудзівую інфарма- цыю як пра калектыв, так і пра асобнага спецыяліста, якія дазваляюць напоўніць тарыфную сетку павышаны- мі тарыфнымі стаўкамі і акладамі за лік больш вы- сокай эфектыўнасці работы калектыву. Натуральна, страты часу ў калектывах зніжаюцца да мінімуму з-за больш высокай арганіза- насці тэхнагацінных праиз- саў, гасраздлік дазваляе паз- бавіцца ад непатрэбных або залішніх затрат — ма- тэрыйных, фінансавых, працоўных. Але многія пра- прамесцы яшчэ не прыступаюць да праектавання па- добных умоў працы. Най- менавані новыя з'яўляю- цца, але ў калектывах заста- юцца ранейшыя памылкі, якія не дазваляюць атры- маць высокія вынікі.

Э. ЛІЗАРАВА,
ст. н. с. кафедры
эканомікі і сацыялогіі
працы

Сушароўскі кафедры

Экономікі і сацыялогіі працы многія гады займаюцца пытаннямі ўдасканалівання кіравання працай, якія ахоп- ліваюць уесь спектр праблем конкретных відаў працы пры розных формах яе арганізацыі. У цяперашні час з'явілася магчымасць выка- рыстоўваць гібкую тарыф- ную сістamu аплаты працы, якія дазваляюць напоўніць тарыфную сетку павышаны- мі тарыфнымі стаўкамі і акладамі за лік больш вы- сокай эфектыўнасці работы калектыву. Натуральна, страты часу ў калектывах зніжаюцца да мінімуму з-за больш высокай арганіза- насці тэхнагацінных праиз- саў, гасраздлік дазваляе паз- бавіцца ад непатрэбных або залішніх затрат — ма- тэрыйных, фінансавых, працоўных. Але многія пра- прамесцы яшчэ не прыступаюць да праектавання па- добных умоў працы. Най- менавані новыя з'яўляю- цца, але ў калектывах заста- юцца ранейшыя памылкі, якія не дазваляюць атры- маць высокія вынікі.

Пытайніце—
адказваю
—♦—
**ЯК НАБЫЦЬ
ДРУГУЮ
СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЬ**

З гэтым пытаннем усё часцей звяртаюцца ў нашу рэдакцыю. Цяпер прадставілася магчымасць адказаць на яго. Справа ў тым, што 8-га студзеня 1991 г. Дзяржаўным Камітэтам СССР па народнай адукацыі выда- дзен адпаведны загад. Ім устаноўлены наступны пад- рабак атрымання другой спецыяльнасці (прафесіі) асобамі, якія маюць выпой- шую адукацыю і пажадалі атрымаць другую спецыяль- насць.

Пры адпаведнасці раней атрыманай падрыхтоў- зной выбранай спецыяльнасці (прафесіі) указаныя асобы, незалежна ад профілю іх работы, раешнікм рэспуб- рака могуць быць залічаны ў навучальную установу па адпаведны курс (акрамя першага).

Пры немагчымасці залі- чэння на другі курс па прызначэнні неадпаведнасці пройдзеных дысцыплін або праграмных патрабаваніяў, жадаючы набыць другую спецыяльнасці (прафесію) паступаюць у навучальную установу па агульных пад- ставах, згодна правілаў прыёму ў ВНУ. Студэнтам прадастаўляецца права адна- часова вучыцца ў дзвюх на- вучальных установах або па дзвюх спецыяльнасцях у ад- ной ВНУ. Пры немагчымасці залічэння на другі курс з-за неадпаведнасці праграмных патрабаваніяў, студэнты паступаюць у ін- шую ВНУ, або на другую спецыяльнасці (прафесію) той жа навучальной установы па агульных падставах.

Пры паступлении для набыцця другой спецыяльнасці ў прыёмную камісію наву- чальнай установы неабход- на прадастаўіць патарыаль- на завераную копію даку- мента аб адукацыі.

Асобы, залічаныя ў наву- чальную установу па вячар- ную або завочную форму навучання для атрымання другой спецыяльнасці (пра- фесіі), карыстаюцца лыготамі, прадугледжанымі паста- новай Савета Міністраў СССР ад 24.12.82 № 1116 па агульных пад- ставах.

но ў свет, якое дапамагае ў пашырэнні ведаў аб краінах, іх людзях і г. д. Шкада толь- кі, прызнаўся юнак, што магчымасць атрымліваць ці- кавую літаратуру абліжоў- ваюць фінансавыя цяжкасці нашай краіны, што адбіва- ёцца на падпісчыках замежнай літаратуры.

Т. НІКАЛАЕВА.
НА ЗДЫМКАХ: І. А. Ко-
валь разам з выкладчыцай
мовы эсперанта Эвой Бон-
дар з Польшчы. 2. Літарату-
ра з дамашнім бібліятэ-
кай Аляксандра.

«АКАДЭМСЕРВІС» ПРАПАНУЕ

Паважаныя студэнты, сёння вы маеце магчымасць атры- маць інфармацію аб умовах паступлення ў амерыканскіх універсітэтаў і чатырохгадовыя каледжы.

НВА «Акадэмсервіс» з'яўляецца першым незалежным ін- фармацыйным цэнтрам Расіі для аказания паслуг савецкім студэнтам, якія жадаюць атрымаць вышэйшую адукацыю ў Злучаных Штатах Амерыкі. Зараз зацікаўленасць да гэтага вельмі высокай, аднак, высокія ўмовы паступленія ў амерыканскіх вышэйшых навучальных установах.

«Акадэмсервіс» можа прадстаўіць пералік усіх неабход- ных дакументаў, уключаючы форму звароту, умовы паступ- ленія ў тым ліку:

- адрас (не больш трох) універсітэта або каледжа па лю- бой з выбранай вами спецыяльнасці;
- катэгорыю навучальнай установы і тэрмін навучання ёй;
- умовы правядзення ўступных гутарак, тэстаў і экса- менаў;
- умовы і тэрміны здачы экзамена па англійскай мове;
- аплата за навучанне.

Па запыту Бланк інфармацыйнай анкеты для правядзення пошуку «Акадэмсервіс» высылае бясплатна ўсім жадаючым. Для гэтага неабходна даслаць у наш адрас кантакт з адрасам адпраўшчыка.

Кожи інфармацыйнага і наш разліковы рахунак мы высы- лаем асобам, якія прыслалі запыт.

Якасць і абавязковы пошуку гарантуюцца. Просьбы па ўдаклад- ненню той ці іншай інфармаціі мы будзем імкнучца выкананы.

Нашы телефоны: 272-74-34, 335-19-71.
117485, Масква, Абантентная скрынка № 49.

Вашы захапленні АКНО ў СВЕТ ЦІКАВЫ, НЕСПАЗНАНЫ

У кожнага з нас ёсьць любімае захапленне, якому мы аддаем свой вольны час. Яно — пібыта заціні астрономіі, у бурным акіяне ёкіцца. У ім шам утульна і ёшча, і душа набывае раўнавагу, спакой, адухатварэнне.

Студэнт V курса біялагічнага факультэта нашага універсітэта Аляксандар Коваль яшчэ са школы захапіўся мовай эсперанта. І яму адкрыўся непаўторны свет зна- ёмства з цікавымі людзьмі ў час разнастайных злётав, канферэнцый эсперанцісту, з замежнымі краінамі, яе людзьмі, дзякуючы літаратуры на міжнароднай мове зношін.

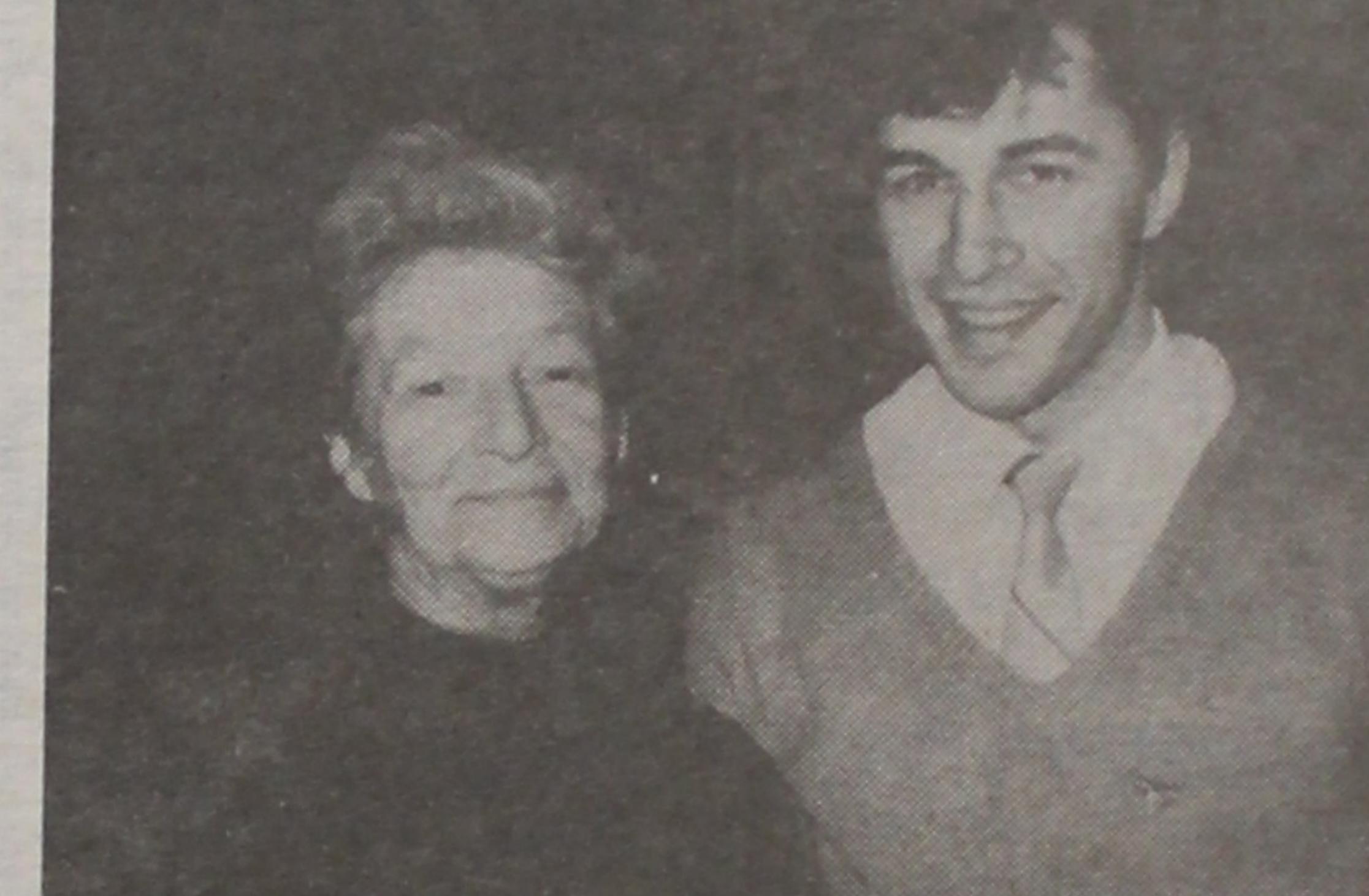
Аляксандру не аднойчы даводзілася чуць асобныя выказванні, што, маўляў, эсперанта — мова мёртвая, у не яму перспектывы, у практичным жыцці яна не спатрэбіцца. Але ў юнака зусім процілеглая думка, і ён можа даказаць беспад- стаўленасць такіх заяў скеп- тику. На мове эсперанта разводзяцца міжнародныя навуковыя канферэнцыі, кангрэсы, у прыватнасці, кібернетыка. І самому Аляксандру не раз даводзі- лася з яе дапамогай мець ці- кавыя гутаркі з грамадзянян- мі замежных краін. Тут будзе дарэчы нагадаць і сло- вы акаадэміка А. Я. Ферсма- на, які яшчэ ў 20-я гады сказаў: «Стварэнне адзінай міжнароднай мовы ўхіліць адну з перашкод да аў- яднання вучоных і распаўсю- джвання ведаў...».

Зусім нідаўна А. Коваль быў удзельнікам семінара па выкладанні эсперанта,

які праходзіў у Маскве. На яго з'ехаліся прадстаўнікі розных гарадоў Савецкага Саюза: 1 пачынаючыя, 1 ўжо са стажамі аматары гэтай мовы. Беларусь на семінары разам з Аляксандрам прадстаўлялі яшчэ два чалавекі з г. Магілёва.

Заняткі вяла вопытны педагог Эва Бондар з Польшчы. Ужо на працягу многіх гадоў гэта жанчына навучае мове эсперанта людзей па вядомаму методу венгра Андрэя Чэ. Яшчэ ў 20-я гады ў невялікім венгерскім гарадку ён арганізаваў заняткі па вывучэнню гэтай мовы. Адсутнасць патрэбнай літаратуры, дапаможнікаў, шырокое кола слухачоў розных нацыянальнасцей прымусілі яго шукаць танкі методы і прыёмы, якія дапамагалі ў даходліве тлумачыць незразумелое. Ен выкарыстоўваў для гэтага звычайнікі предметы, з'яўлы, павялічылі, што акаюць нас у паўсядзённым жыцці. Яго пошуки прывялі да выпрацоўкі, а затым і шліфавання свайго методу навучання, які ён зноў з поспехам выкарыстоўвае ў свеце. Менавіта па ім і вяла заняткі ў падпісчыках замежнай літаратуры.

Але, зразумела ж, не толькі дзеля гэтага юнак быў удзельнікам і маскоўскага семінару, і IX з'езда эсперанцісту краіны, што прайшоў у канцы мінулага года, іншых злётав, канфе- рэнцый аматараў гэтай мовы. Усе гэта не для нейкай асабістай карысці, а для душы, пашырэння свайго круглягяду, набыцця аднадум- паў, сяброў, з якімі можна было бы весці цікавую пера- піску.

А яшчэ ў Сашы ёсьць задума захапіць гэтай мовай людзей, абдзеленых лёсам, — інвалідаў, што дапамагло бы ім не адчуваць сябе адзінокімі, знайсці прымяненні сваім здольнасцям, сіlam, набыць слабоў па перапісцы, а магчыма, нават стаць і пе- ракладчыкамі. З такім пра- панавай ён прыйшоў у абласное і раённае таварыстыўны інвалідаў г. Гомеля. Думаецца, да яе прыслухаюцца.

Дома ў Аляксандра — ба- гатая бібліятэка: knigі-дапа- можнікі, падручнікі, часопі- сы, газеты на мове эсперан- та з самых розных краін свету. Яны — вялікае ак-

ІМ ВЫДЗЯЛЯЛІ ПУЦЁЎКІ

У 1990 ГОДЗЕ ПА ФОНДУ САЦЫЯЛЬНАГА
ІНТУРЫСЦКІЯ
ПУЦЁУКІ:

Чысцік У. П. — ТСН —
Югаславія, інжынер. Поў-
ны кошт — 551 руб., за лік
ФСР — 200.

Салавей А. М. — НДС.
інжынер — Югаславія.
Поўны кошт — 551, за
лік ФСР — 200 руб.

Іванова Т. І. — эканамічны ф-т — Балгарыя.
Поўны кошт — 706 руб.,
за лік ФСР — 200 руб.

Бондарава І. С. — НДС.
— Балгарыя. Поўны кошт
— 562 руб., за лік ФСР —
200 руб.

Гатальская Г. В. — ка-
федра педагогікі і псіхалогі-
кі — Балгарыя, за лік ФСР —
200 руб.

Бахтанава А. Л. — ка-
федра педагогікі і псіхалогі-
кі — Балгарыя, за лік ФСР —
200 руб.

Каляда В. А. — кафедра
фізвыхавання — Юга-
славія. Поўны кошт —
770 руб., за лік ФСР —
200 руб.

Ініцыятывы

Ільч Г. Т., выкладчыца —
г. Сочы, с. Лазараўскае,
з 28.06.

АГЧ:

Цімафеева Л. І., гардэ-
робішчыца — с. Ейск, Азоў-
скае мора, з 7.01.

Матус З. І., прыбіраль-
шчыца — с. Раздол, з
22.05.

Ягорава Н. В., вахцёр —
с. Васільеўка, з 28.06.

Плескіцкая М. Д.,
прыбіральшчыца — с. Ва-
сільеўка, з 28.06.

Канапліцкі П. С., швей-
цар — с. Васільеўка (бясплатна),
з 28.06.

Мельнікова В. М., кла-
даўшчыца, з 15.08.

Найда Г. Г., вахцер —
с. Васільеўка, з 15.08.

Шэвялюхіна К. С., прыбі-
ральшчыца — с. Васільеўка,
з 15.08.

Якутовіч П. С., прыбі-
ральшчыца — с. Піцігорск
(бясплатна), з 20.07.

Івалга Ф. С., швейцар —
с. Прыдняпроўск, з 9.11.

Кусянікова Е. Ю., прыбі-
ральшчыца — сан. маці 1
дэцця ў Сочы (бясплатна),
з 6.05.

Латышава В. І., прыбі-
ральшчыца — т/б «Калія
Днястра» (з дэццем, бясплатна),
з 16.05.

Падабедава А. Ф., ка-
мандант — т/б «Калія Дня-
стра» (з дэццем, бясплатна),
з 16.05.

Шун П. І., электрык —
т/б г. Гагра (з дэццем, бя-
платна), з 18.07.

ГІСТАРЫЧНЫ
ФАКУЛЬТЕТ:

Старавойтаў М. І., дэкан —
п/а «Крымскае ўзмор'е»,
з 22.03.

* Так пазначаны пулёўкі,
атрыманыя дадатковая да-
плана ў тэрмін, крайне ма-
лы для іх реалізацыі.

Студэнты, якія вучачца
ва ўніверсітэце з адрывам
ад вытворчасці, могуць быць
памінуты на паўторнае на-
вучанне не больш двух разоў
за ўесь тэрмін іх зна-
ходжання ў ВНУ. Рашэнне
пытаўства аб пакіданні студ-
энта на паўторнае на-
вучанне ў першы раз робіцца
рэктарам па прадстаўлен-
ню дэкана факультэта пры-
чын (хвароба, сямейныя аб-
ставіны, стыхійныя бедст-
вы і г. д.), пацверджаных
документальна, з улікам
думкі грамадскіх арганіза-
ций. Паўторнае навучанне

ПІАНІСКІ ЛАГЕР
«ЦЭСІС», ЧЭРВЕНЬ:

Бабына У. П. — эканамічны ф-т.

Шун Е. І. — эканамічны ф-т.

Дзегцярова А. Е. — эканамічны ф-т.

Сакові. П. П. — кафедра фізвыхавання.

Філімоненка М. У. — кафедра філософіі.

Штэйнер І. Ф. — філалагічны ф-т.

Парукаў А. А. — філалагічны ф-т.

Кісялёва В. А. — філалагічны ф-т.

Анісава Л. А. — кафедра фізвыхавання.

Кандраценка В. І. — фізічны ф-т.

Шынкарэнка В. К. — філалагічны ф-т.

Крэчатава ю. А. — НДС, машыністка.

Юшчика Д. П. — матэматычны ф-т.

Голік Н. А. — бялягічны ф-т.

Лазько Р. Р. — кафедра

РАЗВІЦЦЯ ГДУ

ра ўсеагульны гісторы.

Дубяк Т. М. — рэдакцый.

Пічукоў В. П. — кафедра гісторы СССР і БССР.

Канавалава Т. К. — кафедра фізвыхавання (на 2-х дэяццях).

Курашова Т. В. — за-
вочны факультэт.

Геркусава Т. Ф. — ка-
федра фізвыхавання.

Клімович I. А. — ка-
федра палітэканоміі (на
2-х дэяццях).

Лебедзеў В. М. — ка-
федра палітычнай гісторы.

Дзёмава Т. В. — матэ-
матычны ф-т.

Бяляевы Е. А. — філалагічны ф-т.

Філончык А. В. — кі-
раўнік групы.

Колтышава Н. І. —

прафком студэнтаў.

Ермакоў А. І. — матэ-
матычны ф-т.

Цілічэнка М. Г. — фі-
зічны ф-т.

Фясько Т. А. — АГЧ,
інтэрнат № 1.

ПА САЦЫЯЛЬНАМУ СТРАХАВАННЮ

БІЯФАК:

Паламарчук Г. Л., пен-
сіянерка — д/а Радзіма,
г. Адэса, з 14.01.

Гілел Т. Ю., асістэнт —
п/а Нябуг, г. Туапсе, з
26.07.

Прыгарава В. А., ст. ла-
барант — сан. Прыдняпроў-
скі, з 27.02.

Алешка С. Ф., дацэнт —
сан. Васільеўка, з 15.08.

Маркелава Р. І., дацэнт —
пансиюнат з лячэннем
«Сестрапэрэц» з 28.07.

Сапегін Л. М., дацэнт —
к. Сочы, з 5.09.

ГЕАФАК:

Кузняцоў Г. А., прафесар —
сан. Васільеўка, з 8.01.

Каўдэрка У. Э., дацэнт —
сан. Васільеўка, з 9.01.

Карашкова Л. А., асістэнт —
сан. Васільеўка, з 9.01.

Лазараў І. С., дацэнт —
сан. Васільеўка, з 15.08.

Журавель М. А., дацэнт —
т/б «Вікторыя» ў Мал-
дове, з 14.07.

КАФЕДРА ЗАМЕЖНЫХ
МОУ:

Сокарава С. І., дацэнт —
д/а Моніна (з дэццем, бя-
платна), з 1.08.

Ларчанка І. А., выкладчык —
т/б «Днястроўскія
світанкі» (з дэццем, бясплат-
на), з 16.07.

Кацавая А. І., ст. ла-
барант — т/б «Днястроўскія
світанкі» (Малдова), з
16.07.

Міланіч Т. А., лабарант —
т/б «Вікторыя», Малдо-
ва (з дэццем, бясплатна), з
14.07.

* Так пазначаны пулёўкі,
атрыманыя дадатковая да-
плана ў тэрмін, крайне ма-
лы для іх реалізацыі.

АГЧ:

Цімафеева Л. І., гардэ-
робішчыца — с. Ейск, Азоў-
скае мора, з 7.01.

Матус З. І., прыбіраль-
шчыца — с. Раздол, з
22.05.

Ягорава Н. В., вахцёр —
с. Васільеўка, з 28.06.

Плескіцкая М. Д.,
прыбіральшчыца — с. Ва-
сільеўка, з 28.06.

Канапліцкі П. С., швей-
цар — с. Васільеўка (бясплатна),
з 28.06.

Мельнікова В. М., кла-
даўшчыца, з 15.08.

Найда Г. Г., вахцер —
с. Васільеўка, з 15.08.

Шэвялюхіна К. С., прыбі-
ральшчыца — с. Васільеўка,
з 15.08.

Якутовіч П. С., прыбі-
ральшчыца — с. Піцігорск
(бясплатна), з 20.07.

Івалга Ф. С., швейцар —
с. Прыдняпроўск, з 9.11.

Кусянікова Е. Ю., прыбі-
ральшчыца — сан. маці 1
дэцця ў Сочы (бясплатна),
з 6.05.

Латышава В. І., прыбі-
ральшчыца — т/б «Калія
Днястра» (з дэццем, бясплатна),
з 16.05.

Падабедава А. Ф., ка-
мандант — т/б «Калія Дня-
стра» (з дэццем, бясплатна),
з 16.05.

Шун П. І., электрык —
т/б г. Гагра (з дэццем, бя-
платна), з 18.07.

ГІСТАРЫЧНЫ
ФАКУЛЬТЕТ:

Старавойтаў М. І., дэкан —
п/а «Крымскае ўзмор'е»,
з 22.03.

* Так пазначаны пулёўкі,
атрыманыя дадатковая да-
плана ў тэрмін, крайне ма-
лы для іх реалізацыі.

Бабкоў А. М., дацэнт —
п/а «Алушта», з 4.08*.

Нямкевіч І. В., дацэнт —
д/а «Румянцава» (з дэц-
цем, бясплатна), з 5.07.

Лазько Р. Р., загадчык ка-
федры — курс. Жалезнод-
ворск, з 24.06.

Рубан А. А., загадчык ка-
федры — курс. Жалезнод-
ворск, з 10.08.

ФІЛАЛАГІЧНЫ
ФАКУЛЬТЕТ:

Гуліцкая В. А., дацэнт —
г. Сочы, сан. Москва, з
12.09*.

Калеснікаў М. С., вык-
ладчыца — курс. Трускавец,
з 27.08.

Еўтухоў У. Д., дацэнт —
д/а «Чырвоны дэсант», з
16.08*. (на 2 чал.).</p